

ΑΠΟΚΑΛΥΠΤΙΚΟ

ΠΟΛΕΜΟΣ ΣΤΗΝ ΟΥΚΡΑΝΙΑ

Αναδημοσίευση από τον Ριζοσπάστη

«Η Ρωσία μπορεί να κερδίζει τον πόλεμο των όπλων. Αλλά η Ουκρανία κερδίζει τον πόλεμο της πληροφορίας. Αυτό είναι το κλειδί για να λάβουν την υποστήριξη και τη συμπάθεια των συμμάχων».

Τα παραπάνω λόγια ανήκουν στον **Σον Μακ Φέιτ**, ανώτερο στέλεχος της ευρωατλαντικής «δεξαμενής σκέψης» «Atlantic Council», που μίλησε πριν από λίγες μέρες στην «**Washington Post**» για την επιτυχία της ουκρανικής κυβέρνησης στον πόλεμο της πληροφορίας.¹

Η εκστρατεία αυτή βασίζεται σε μια καλοκουρδισμένη μηχανή προπαγάνδας, στην οποία συμμετέχουν – πέρα από επιτελεία ιμπεριαλιστικών κρατών και οργανισμών – **πάνω από 150 εταιρείες δημόσιων σχέσεων και επικοινωνίας, οι οποίες συνεργάζονται με το ΥΠΕΞ της Ουκρανίας**, προκειμένου το ευρωατλαντικό αφήγημα να επικρατήσει στη σφαίρα της πληροφορίας.

Μάλιστα, είναι τόσο «επιτυχημένη», που όπως σημειώνει η «**Washington Post**», διάφοροι Δυτικοί αξιωματούχοι αναφέρουν ότι «αν και δεν μπορούν να επαληθεύσουν ανεξάρτητα πολλές από τις πληροφορίες που δίνει το Κίεβο σχετικά με την εξελισσόμενη κατάσταση στο πεδίο της μάχης, συμπεριλαμβανομένων των αριθμών των θυμάτων και για τις δύο πλευρές, αναγνωρίζουν την εξαιρετικά αποτελεσματική στρατηγική επικοινωνίας του».

Υψηλόβαθμος αξιωματούχος του ΝΑΤΟ, που μίλησε επίσης στην «Washington Post» υπό τον όρο της ανωνυμίας, δήλωσε πως «**είναι πραγματικά εξαιρετικοί (σ.σ. η ουκρανική**

κυβέρνηση) στη στρατηγική επικοινωνία - στα ΜΜΕ, στις επιχειρήσεις πληροφοριών αλλά και στις ψυχολογικές επιχειρήσεις».

Μάλιστα, ο ίδιος ΝΑΤΟικός επιχείρησε να παρουσιάσει σαν «αυτοδημιούργητη» την ικανότητα του Κιέβου στον πόλεμο της προπαγάνδας, συμπληρώνοντας πως **ελπίζει «οι δυτικές χώρες να παραδειγματιστούν από αυτούς».**

Στην πραγματικότητα έχει συμβεί το ακριβώς αντίθετο. Το ΝΑΤΟ έχει φροντίσει να στήσει «πρακτορεία» στην Ουκρανία, προκειμένου να μεταφέρει τη μεγάλη «τεχνογνωσία» του στην τέχνη του πολέμου της προπαγάνδας ήδη από το 1997, με την ίδρυση του **«Κέντρου Πληροφοριών και Τεκμηρίωσης»** του ΝΑΤΟ. Εναν μηχανισμό που σκοπό έχει **«να αυξήσει την ευαισθητοποίηση σχετικά με το ΝΑΤΟ και να προωθήσει το ΝΑΤΟ στην Ουκρανία»**, εκπαιδεύοντας εδώ και δεκαετίες «ανεξάρτητους» δημοσιογράφους και άλλους ειδικούς στα Μέσα Ενημέρωσης και την Επικοινωνία.²

«Μεταπτυχιακό» στην αμερικανοΝΑΤΟική προπαγάνδα

Ο Μακ Φέιτ δεν είναι ο μοναδικός που δηλώνει εντυπωσιασμένος. Αξιωματούχος του Στέιτ Ντιπάρτμεντ στο ίδιο δημοσίευμα δηλώνει πως **«οι Ουκρανοί έχουν πάρει μεταπτυχιακό στον πόλεμο πληροφοριών»** και εξηγεί πως αυτό που συμβαίνει στη σφαίρα της πληροφορίας είναι «βασική επικοινωνία εν καιρώ πολέμου: Δίνεις έμφαση σε όλα όσα είναι θετικά για εσένα. Φουσκώνεις τις απώλειες του εχθρού, υποβαθμίζεις τις δικές σου. Ποιο είναι το παλιό κλισέ; Οτι η αλήθεια είναι η πρώτη απώλεια του πολέμου; Τα κράτη ουσιαστικά λένε ό,τι είναι πιο επωφελές για αυτά εν καιρώ πολέμου».

Ο αξιωματούχος του αμερικανικού ΥΠΕΞ δεν συντάραξε κανέναν με τα λόγια αυτά. Αυτό ωστόσο που έχει ενδιαφέρον, είναι ο «μόνος του φόβος» γύρω από την αποτελεσματικότητα της προπαγάνδας της ουκρανικής κυβέρνησης: **«Η δύναμη του αφηγήματός τους θα μπορούσε να οδηγήσει κάποιους να υποθέσουν ότι τα πράγματα πηγαίνουν καλύτερα από ό,τι είναι, γεγονός που θα μπορούσε να βλάψει τελικά τους Ουκρανούς».**

Στο ίδιο μήκος κύματος κινούνται και οι εκτιμήσεις του απόστρατου υποστράτηγου **Ben Hodges, ο οποίος υπηρέτησε ως διοικητής των δυνάμεων Ευρώπης του Αμερικανικού Στρατού.** Όπως παρατηρεί, αν και οι προσπάθειες του Κιέβου να διαμορφώσουν την κοινή γνώμη στη Δύση είναι επιτυχημένες, δεν έχουν καταφέρει να επιτύχουν τον απώτερο σκοπό τους, «να πείσουν τους ηγέτες του ΝΑΤΟ να επιβάλουν μια

ζώνη απαγόρευσης πτήσεων ή να παρέχουν μαχητικά αεροπλάνα στην ουκρανική κυβέρνηση».

Ειδικό προπαγάνδας από 150 εταιρείες

Στην καρδιά της μηχανής που «παράγει» την πολεμική προπαγάνδα βρίσκεται μια **διεθνής σύμπραξη, που αριθμεί πάνω από 150 εταιρείες δημοσίων σχέσεων και επικοινωνίας από όλο τον κόσμο που συνεργάζονται απευθείας με το υπουργείο Εξωτερικών της Ουκρανίας.**

Τα παραπάνω επιβεβαίωσε η ιδρύτρια ενός πρακτορείου δημοσίων σχέσεων με έδρα την Ουκρανία, η οποία ζήτησε να μην κατονομαστεί, μιλώντας στο περιοδικό της βιομηχανίας δημοσίων σχέσεων «Prweek». Η ίδια είπε πως η εταιρεία της βοηθά εθελοντικά το ουκρανικό ΥΠΕΞ στη συνεργασία του με την παγκόσμια βιομηχανία των εταιρειών του κλάδου.³

Μάλιστα, αποκάλυψε πως **«σήμερα έχουμε περισσότερους από 150 παγκόσμιους οργανισμούς που είναι έτοιμοι να μας βοηθήσουν παγκοσμίως».** Είναι πιθανό η ανώνυμη γυναίκα φιγούρα πίσω από τις δηλώσεις αυτές να είναι η **Ναταλία Πόποβιτς**, ιδρύτρια και πρόεδρος του Ομίλου Εταιρειών **«One Philosophy»**, του μεγαλύτερου ομίλου συμβούλων επικοινωνίας στις «μετασοβιετικές αγορές», η οποία, τέσσερις μέρες μετά την ανώνυμη συνέντευξη, μίλησε επώνυμα σε άλλο περιοδικό της βιομηχανίας της επικοινωνίας, το «PRvokemedia».

Στη συνέντευξή της, ανέφερε πως το προσωπικό των εταιρειών της, διαχειριστές κρίσεων και επικοινωνιολόγοι, εργάζεται εθελοντικά «24 ώρες το 24ωρο, 7 μέρες τη βδομάδα», προκειμένου να «υπερασπιστούν τον χώρο πληροφοριών της Ουκρανίας».⁴

Διασυνδέσεις με πανίσχυρα μονοπώλια και μηχανισμούς

Μόνο η ομάδα της Πόποβιτς περιλαμβάνει πάνω από 90 ειδικούς που διαχειρίζονται ένα ισχυρό χαρτοφυλάκιο πελατών του δημόσιου και του ιδιωτικού τομέα, όπως τα μονοπώλια **«Microsoft»**, **«MasterCard»**, **«McDonald's»**, **«Opel»**, **«Sanofi»**, αλλά και τα υπουργεία Οικονομικών και Υγείας της Ουκρανίας, την Εθνική Τράπεζα της Ουκρανίας κ.ά.

Μετά την «Επανάσταση της Αξιοπρέπειας», δηλαδή το πραξικόπημα του 2014, η Πόποβιτς μαζί με μια σειρά επαγγελματιών επικοινωνίας και διεθνών σχέσεων ίδρυσαν το **«Ukraine Crisis Media Center»**, μια οργάνωση που ανάμεσα στους δωρητές της φιγουράρουν οι πρεσβείες των ΗΠΑ, της Φινλανδίας, της Σουηδίας, της Νορβηγίας και της Ολλανδίας στην

Ουκρανία, η κυβέρνηση του Καναδά, τα αμερικανικά «**National Endowment for Democracy**» και **USAID**, γνωστά «ταμεία» χρηματοδότησης «έγχρωμων επαναστάσεων» και άλλων επίδοξων πραξικοπηματιών σε όλο τον κόσμο, το βρετανικό «**Institute for Statecraft**», του οποίου οι εκστρατείες παραπληροφόρησης αποκαλύφθηκε πως άγγιξαν ακόμη και την Ελλάδα, και φυσικά το NATO.

Η ίδια υπήρξε **σύμβουλος του επιτελάρχη της Διοίκησης του Προέδρου της Ουκρανίας, Πέτρο Ποροσένκο, το διάστημα 2015-2016**, κατά το οποίο εξασφάλισε την υποστήριξη σε επίπεδο Διοίκησης του Προέδρου για ένα «**σχέδιο στρατηγικής μεταρρύθμισης των επικοινωνιών**».

Το σχέδιο εκτελέστηκε **με την υποστήριξη του υπουργείου Εξωτερικών των ΗΠΑ**, με στόχο «την οικοδόμηση μιας πιο συνεκτικής και ολοκληρωμένης προσέγγισης στις επικοινωνίες σε κρατικό επίπεδο μεταξύ όλων των κλάδων της εξουσίας – της διοίκησης, του κοινοβουλίου, της κυβέρνησης και της Εθνικής Τράπεζας της Ουκρανίας».

Μάλιστα, **η Πόποβιτς ηγήθηκε μιας σειράς «εθνικών εκστρατειών δημόσιας εκπαίδευσης» για την αναθεώρηση της Ιστορίας γύρω από τις επετείους για τον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο, της ανεξαρτησίας της Ουκρανίας, αλλά και τους αντικομμουνιστικούς εορτασμούς του «Γολοντομόρ», δηλαδή του «μεγάλου λιμού της Ουκρανίας».**

Είναι γνωστό πως μετά το 2014 η αναθεώρηση της Ιστορίας στην Ουκρανία, παράλληλα με την «αποκομμουνιστικοποίηση», ξέθαψε τους ντόπιους φασίστες που είχαν συνεργαστεί με τους ναζί ενάντια στην ΕΣΣΔ, όπως τον Στέπαν Μπαντέρ, και τους ανακήρυξε «εθνικούς ήρωες».

Το «ιππικό» της βιομηχανίας επικοινωνίας

Τον ρόλο του συντονισμού αυτής της γιγάντιας εκστρατείας προπαγάνδας έχει αναλάβει ο γενικός διευθυντής της βρετανικής «**Ενωσης Δημοσίων Σχέσεων και Επικοινωνιών**» (**Public Relations and Communications Association - PRCA**) και διευθύνων σύμβουλος του Διεθνούς Οργανισμού Συμβούλων Επικοινωνιών (ICCO), **Φράνσις Ινγκχαμ**. Η PRCA είναι η μεγαλύτερη ένωση της βιομηχανίας επικοινωνίας και εκπροσωπεί περισσότερους από 35.000 επαγγελματίες δημοσίων σχέσεων σε 82 χώρες παγκοσμίως.

Σε συνέντευξή του, ο ίδιος επιβεβαίωσε τον αριθμό των εταιρειών που στηρίζουν το ΥΠΕΞ

της Ουκρανίας, λέγοντας πως πολλές **«έχουν προσφέρει ολόκληρες ομάδες για να υποστηρίξουν το Κίεβο στον επικοινωνιακό πόλεμο. Η υποστήριξή μας προς το υπουργείο Εξωτερικών της Ουκρανίας είναι ακλόνητη και θα συνεχιστεί για όσο χρονικό διάστημα χρειαστεί»**.⁵

Περιγράφοντας τη συνεισφορά των εταιρειών επικοινωνίας, ο Πάμπλο Ο' Χάνα, ιδρυτής της «Apostrophe Campaigns», είπε: «Εργαζόμαστε για τη διάδοση επίσημων πληροφοριών μέσω ισχυρών διαύλων, επιβάλλοντας βασικά μηνύματα σχετικά με την εισβολή της Ρωσίας στην Ουκρανία. Συνεργαζόμαστε επίσης με το υπουργείο και τους συνεργάτες του, για να αναζητήσουμε ευκαιρίες στα μέσα ενημέρωσης, να επαληθεύσουμε πηγές και υλικό και να βοηθήσουμε σε οποιονδήποτε τομέα ειδικευόμαστε.

Ειδικευόμαστε στις πολιτικές επικοινωνίες (εξυπηρετούμε υψηλόβαθμους πολιτικούς και πολιτικά κόμματα του Ηνωμένου Βασιλείου, των ΗΠΑ και της Ευρώπης), οπότε μπορούμε να βοηθήσουμε σε αυτό το μέτωπο, μαζί με δημόσιες σχέσεις, μέσα ενημέρωσης, επικοινωνίες, έλεγχο γεγονότων, γραφιστική, βιντεοσκόπηση, ψηφιακά / κοινωνικά μέσα κ.λπ.».

«Απόφοιτοι» του Στέιτ Ντιπάρτμεντ και η «σωστή φρασεολογία»

Ενα ακόμη κομβικό πρόσωπο στην προπαγανδιστική εκστρατεία είναι ο **Γιάρροσλαβ Τουρμπίλ**, που από τον Νοέμβρη του 2020 είναι ειδικός Στρατηγικών Επικοινωνιών του ΥΠΕΞ της Ουκρανίας και επικεφαλής της «Ukraine.ua», που αποτελεί το «ψηφιακό οικοσύστημα της Ουκρανίας για τις παγκόσμιες επικοινωνίες».

Ο Τουρμπίλ ξεκίνησε την πορεία του από το **«Internews»**, έναν «ανεξάρτητο οργανισμό» που χρηματοδοτείται από την αμερικανική κυβέρνηση και έχει εκπαιδεύσει περισσότερους από 80.000 ανθρώπους σε δεξιότητες γύρω από την επικοινωνία και τα Μέσα Ενημέρωσης.

Η υπηρεσία **«Ukraine.ua»** μεταξύ άλλων παρέχει έναν διαδικτυακό φάκελο με έτοιμο προπαγανδιστικό υλικό για διεθνή Μέσα Ενημέρωσης, που περιλαμβάνει βίντεο και φωτογραφίες.⁷ Ανάμεσά τους βρίσκεται και ένα από τα πρώτα κατασκευάσματα παραπληροφόρησης του πολέμου, το ηχητικό της υποτιθέμενης απάντησης που δόθηκε από τους στρατιώτες στο φιδονήσι σε ρωσικό πολεμικό πλοίο, οι οποίοι τιμήθηκαν από τον Ζελένσκι για τον ηρωικό τους θάνατο και αργότερα το ίδιο το ουκρανικό Ναυτικό ανακοίνωσε πως τελικά ήταν ζωντανοί!⁸

Στον φάκελο υπάρχει επίσης έγγραφο που ενημερώνεται καθημερινά με τα βασικά μηνύματα

που πρέπει να αναπαραχθούν από τα ΜΜΕ, στο οποίο μεταξύ άλλων αναφέρεται πως η σωστή επιλογή λέξεων και φράσεων είναι κρίσιμη.

Μάλιστα, υπάρχει ξέχωρο έγγραφο που **καταγράφει σε λίστα «σωστές» και «λάθος φράσεις» γύρω από τον πόλεμο στην Ουκρανία**: «Ρωσικά κλισέ όπως το δημοψήφισμα στην Κριμαία ή “η βούληση του λαού της Κριμαίας” είναι απολύτως απαράδεκτα», σημειώνει το έγγραφο και πρέπει να αντικαθίστανται από φράσεις όπως «κατοχή και προσπάθεια προσάρτησης της Κριμαίας».

Απαράδεκτες θεωρούνται οι φράσεις «εμφύλιος πόλεμος στο Ντονμπάς» και «ουκρανική κρίση», οι οποίες πρέπει να περιγράφονται ως «ένοπλη επίθεση από τη Ρωσική Ομοσπονδία στο Ντονμπάς, διεθνής ένοπλη σύγκρουση, ρωσικός πόλεμος κατά της Ουκρανίας, ρωσο-ουκρανική σύγκρουση, ένοπλη σύγκρουση», ενώ επίσης απαράδεκτη θεωρείται η φράση «αυτοαποκαλούμενες λαϊκές δημοκρατίες του Ντονέτσκ και του Λουγκάνσκ», οι οποίες πρέπει να αποκαλούνται «προσωρινά κατεχόμενα εδάφη στις περιοχές Ντονέτσκ και Λουγκάνσκ».

Ιδιαίτερο ενδιαφέρον έχει και το **έγγραφο που περιγράφει τον σκοπό της ρωσικής εισβολής στην Ουκρανία**, στο οποίο αναφέρεται: «(...) Φαίνεται ότι οι βασικές αξίες και το DNA της ουκρανικής κοινωνίας – η αγάπη για την ελευθερία, τη δημοκρατία, την ελεύθερη σκέψη και τις ευρωπαϊκές αξίες – είναι αξίες που αποτελούν ανάθεμα για τον Πούτιν. Δεν μπορεί ούτε να κατανοήσει, ούτε να ανεχθεί αυτές τις αξίες – και έτσι αντίθετα επιδιώκει να τις καταστρέψει. Ως αποτέλεσμα, η στρατιωτική επίθεση και η πλήρης παραβίαση όλων των διεθνών κανόνων και νόμων είναι το μόνο πράγμα που η Ρωσία είναι σε θέση να προτείνει για να ενθαρρύνει ανεξάρτητα κράτη να κινηθούν εντός της τροχιάς του “ρωσικού κόσμου” – του νεο-ιμπεριαλιστικού σχεδίου της».

Αλήθεια, θυμίζουν μήπως κάτι όλα τα παραπάνω που τα βρίσκει κανείς αυτούσια στα αστικά ΜΜΕ της χώρας μας; Η προπαγάνδα του πολέμου δεν αποτελείται απλά από ψεύδη και παραπληροφόρηση αξιωματούχων, «ενσωματωμένων» δημοσιογράφων ή άλλων. Είναι προϊόν μεγάλων, ειδικευμένων οργανισμών και προπαγανδιστικών μηχανισμών όλων των ιμπεριαλιστικών δυνάμεων, που επιστρατεύεται για να εξυπηρετήσει τους στόχους της μιας απέναντι στην άλλη, με θύματα πάντα τους λαούς.

ΠΗΓΕΣ:

1.

<https://www.washingtonpost.com/national-security/2022/03/16/ukraine-zelensky-information-war/>

2. Βλέπε «Ριζοσπάστης», Τρίτη 15 Μάρτη 2022, «Τα πρακτορεία ενός παράλληλου πολέμου»

3.
<https://www.prweek.com/article/1748159/global-pr-community-rallies-help-ukraine-government-comms>

4.: <https://www.provokemedia.com/latest/article/from-ukraine-with-love>

5.
<https://www.provokemedia.com/latest/article/global-pr-industry-pledges-communications-support-for-ukraine>

6.
https://internews.org/wp-content/uploads/legacy/2020-04/Internews_2018-Form_990-REDACTED.pdf

7. <https://drive.google.com/drive/folders/19Q0fZoMH7RI88OAwleSakQ8lhy31qiHT>

8.
<https://edition.cnn.com/2022/02/28/europe/snake-island-ukraine-russia-survivors-alive-intl/index.html>

Δ. Μ.

Πηγή: rizospastis.gr